

Quick scan ecologie Groene schip, Machineweg

Quick scan ecologie Groene schip, Machineweg

Auteur Mw. N. Hemmers
Dhr. P.J.H. van der Linden
Opdrachtgever Gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude
Projectnummer 13.116 concept
Ingen oktober 2013

foto omslag de locatie van de voormalige boerderij

Els & Linde B.V.
Dr. A.R. Holplein 1
4031 MB Ingen
tel: 0344 - 642517
fax: 0344 - 600832
mob: 06 - 27564247
e-mail: vanderlinden@elsenlinde.nl

Inhoud

Inleiding	4
Beschrijving	5
Waarnemingen	10
Analyse	12
Conclusie	13
Literatuur	14

Inleiding

Het Amsterdams Havenbedrijf, de gemeente Amsterdam en de gemeente Haarlemmerliede zijn voornemens een recreatieve groenvoorziening te realiseren dat een uitbereiding zal worden van het Groene schip. De planlocatie is gelegen aan de Machineweg te Haarlemmerliede. Voor de geplande ontwikkelingen wordt een ruimtelijke procedure doorlopen. Onderdeel van deze procedure is een onderzoek naar de mogelijke effecten op beschermde natuurwaarden. Het onderzoek wordt uitgevoerd in het kader van de Flora en Faunawet, terwijl eveneens de effecten op beschermde natuurgebieden wordt beoordeeld.

Het onderzoek is uitgevoerd als een quick scan ecologie. Voor zo'n onderzoek wordt door een ecooloog beoordeeld of er kans is op aanwezigheid van beschermde soorten. Daarbij wordt gelet op de structuur van de omgeving, aanwezige habitats en landschapselementen. Gezocht wordt naar sporen van beschermde soorten. Een quick scan is tevens bedoeld als afbakening van eventueel afdoend onderzoek. Op basis van een quick scan kan wel beoordeeld worden of een ontheffing Flora en Faunawet of een vergunning Natuurbeschermingswet (waarschijnlijk) noodzakelijk is, maar voor het aanvragen van een ontheffing c.q. vergunning is meer uitgebreid en nauwkeurig onderzoek noodzakelijk. Om een goed oordeel te geven is op 18 september 2013 een bezoek gebracht aan het plangebied.

Globale ligging van het plangebied.

Beschrijving

Het plangebied ligt aan de Machineweg te Haarlemmerliede. Op de planlocatie heeft een boerderij gestaan. Deze is al gesloopt en er staat nu nog wat afwijkende begroeiing op de plaats van de boerderij. De rest van het gebied is voormalig agrarisch gebied en is nu braakliggend terrein. Op 3 kilometer afstand van het plangebied ligt natura 2000 gebied Polder Westzaan en op 7 kilometer afstand van de planlocatie ligt natura 2000 gebied Kennemerland-Zuid. De Nationale landschappen in de buurt van de planlocatie zijn de stelling van Amsterdam op 2 kilometer afstand en Laag Holland op 2 kilometer afstand; tegenwoordig zijn de Nationale Landschappen via de ruimtelijke verordening als Bufferzone beschermd. De planlocatie ligt midden in een ecologische hoofdstructuur.

■ **Natura 2000 gebied Polder Westzaan**

In de polder Westzaan komen verschillende stadia voor van brakke verlanding zoals de jonge stadia met ruwe bies. Het is een van de belangrijkste veenweidegebieden voor brakke ruigten met echt lepelblad en echte heemst en brakke graslanden. Naast jonge verlandingsstadia zijn ook bloemrijke veenmosrietlanden, veenmosrijke trilvenen en moerasheiden goed ontwikkeld. Door de ligging zijn er kansen het brakke karakter te behouden en te versterken. Het gebied is een kerngebied voor de noordse woelmuis.

■ **Natura 2000 gebied Kennemerland-Zuid**

Kennemerland-Zuid is een uitgestrekt duingebied aan de zuidkant van het Noordzeekanaal. Het is een reliëfrijk en landschappelijk afwisselend gebied, dat grotendeels bestaat uit kalkrijke duinen. De overgang tussen de kalkrijke jonge duinen en ontkalkte oude duinen ligt ter hoogte van Zandvoort. Dit levert een soortenrijke en kenmerkende begroeiing op, met duinroosvegetaties in het open duin, duingraslanden, vochtige en droge duinvalleien, plasjes, goed ontwikkelde struwelen en diverse vormen van duinbossen. Vegetaties van vochtige en natte duinvalleien komen met name voor ten zuiden van Zandvoort, waarvan het Houtglob het best ontwikkelde kalkrijke, natte duinvallei is. Het areaal kalkrijk duingrasland is vooral rondom Zandvoort groot. Hier komen over voorbeelden van het zeedorpenlandschap voor. De oudere duinen van het zuidoostelijk gedeelte herbergen goed ontwikkeld kalkarm duingrasland. Ook zijn er in het zuidelijke puntje en ter hoogte van Zandvoort paraboolduincomplexen aanwezig. Het Kennemerstrand is de enige locatie langs de Hollandse vastelandsduinen waar een jonge strandvlakte met embryonale duinen en een uitgestrekte oppervlakte met kalkrijke duinvalleien aanwezig is. Aan de binnenduinstrand zijn diverse landgoederen aanwezig. Hier zijn een aantal oude buitenplaatsen gelegen, die voor een aanzienlijk deel bebost zijn met naaldbos en loofbos, waaronder oude bossen met rijke stinzefflora.

- **Ecologische Hoofdstructuur**

Door nieuwe natuur te ontwikkelen kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) van Nederland.

- **Nationaal landschap Stelling van Amsterdam**

De 135 km lange verdedigingslinie werd gebouwd tussen 1880 en 1913. Een ring van dijken, sluizen en 46 forten en batterijen beschermde de hoofdstad Amsterdam tegen aanvallen uit het buitenland. De Stelling van Amsterdam is tevens aangewezen als zeer belangrijk cultureel erfgoed door Unesco

- **Nationaal landschap Laag Holland**

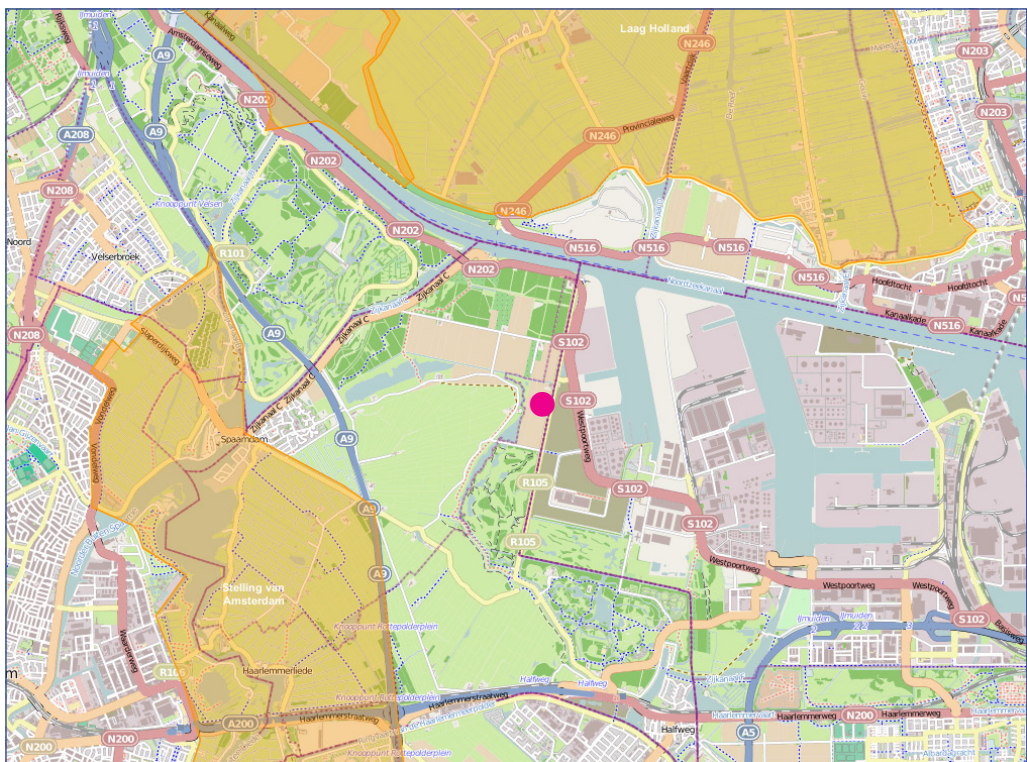
Laag Holland bevindt zich tussen de steden Alkmaar, Castricum, Hoorn, Amsterdam en Zaanstad. Het gebied kenmerkt zich door de afwisseling tussen de waterrijke veenweiden en de dieper gelegen droogmakerijen. Het is een agrarisch cultuurlandschap. De landbouw is hierbij een breed erkend economisch en landschappelijke drager van het gebied. De veehouderij neemt hierin een bijzondere positie in, omdat zij de noodzakelijke factor is voor een goede weidevogelstand.

Nationale landschappen zijn tegenwoordig opgenomen als bufferzone in de provinciale ruimtelijke verordening. De nationale landschappen als zodanig zijn opgeheven

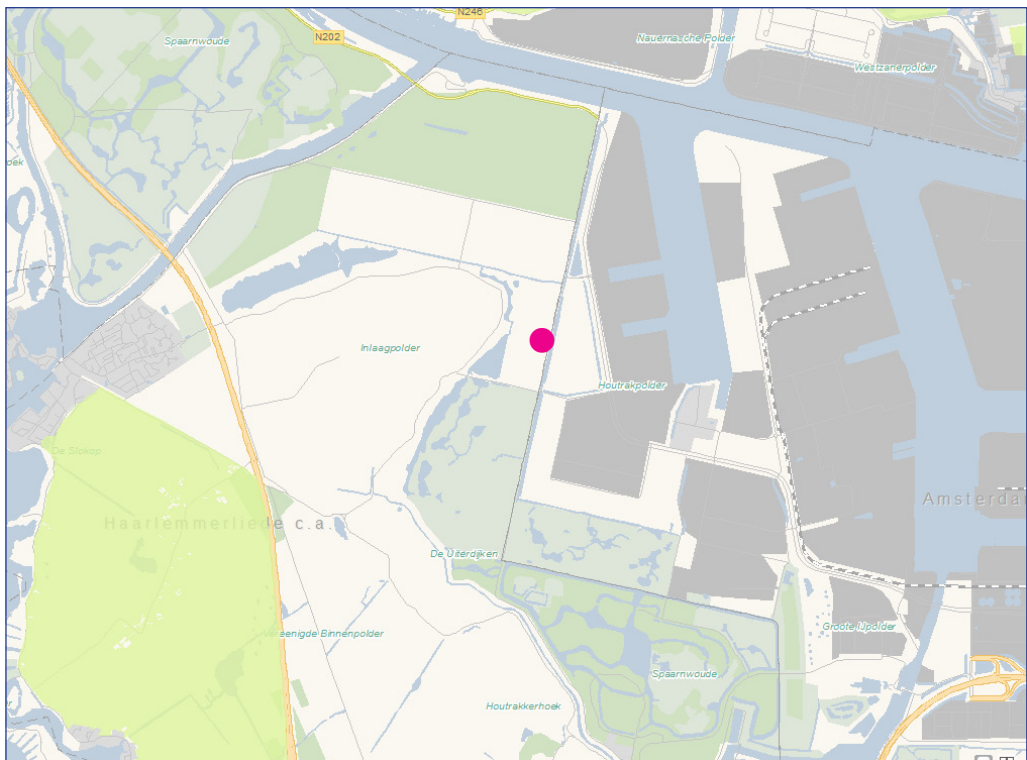
Ligging van het plangebied ten opzichte van natura 2000 gebieden

Ligging van het plangebied ten opzichte van Nationale landschappen

Ligging van het plangebied ten opzichte van de ecologische hoofdstructuur

Ligging van het plangebied ten opzichte van het weidevogelleefgebied.

Waarnemingen

Tijdens het veldbezoek op 18 september 2013 is onderzocht of er potentieel beschermde planten en dieren aanwezig zijn binnen het plangebied. Daarvoor is gezocht naar sporen of andere aanwijzingen van dieren en op basis van de aanwezige herkenbare begroeiing en het habitat beoordeeld of er leefgebieden aanwezig kunnen zijn voor de beschermde soorten. Aanvullend is een bureau-studie uitgevoerd naar onder andere de verspreiding van potentieel aanwezige planten en dieren.

■ Vegetatie

De voormalige akker is ingezaaid met productiegrassen. Er zijn nagenoeg geen spontaan opgeslagen wilde planten aangetroffen. De oevers en de sloten zijn voor een belangrijk deel dichtgegroeid met riet (*Phragmites australis*). Langs de wegberm zijn naast riet en grassen enkele algemene kruiden aangetroffen, zoals smeerwortel (*Symphytum officinale*) en scherpe boterbloem (*Ranunculus acris*). De locatie van de voormalige boerderij heeft een wat afwijkende begroeiing; een antropogene invloed is duidelijk merkbaar. Zo zijn er enkele soorten aangetroffen zoals Slangenkruid (*Echium vulgare*) en geel walstro (*Galium verum*) die normaal in een agrarische gebied – ver van de duinen – niet worden aangetroffen. Verder staan hier – en langs de voormalige inrit – verschillende ruigtekruiden. De vegetaties van het gebied zijn niet te benoemen vanwege het beheer (inzaaien) en de “vervuiling” met wezensvreemde soorten. Binnen het

plangebied zijn geen beschermde soorten aangetroffen. In de literatuur wordt voor de omgeving de rietorchis (*Dactylorhiza majalis* subsp. *praetermissa*) gemeld. Deze zal echter niet binnen het plangebied voorkomen.

■ **Zoogdieren**

De belangrijkste groep beschermde zoogdieren die voorkomen zijn vleermuizen. Er zijn twee groepen die onderscheiden kunnen worden op de wijze waarop zij hun verblijfplaats zoeken; namelijk soorten die gebouwen een verblijfplaats hebben of soorten die hun verblijfplaats hebben in holle bomen. Aangezien in het plangebied geen gebouwen of bomen met holtes zijn is de kans op vleermuizen uitgesloten. Er zijn in de literatuur geen meldingen van beschermde zoogdieren gevonden.

■ **Vogels**

Op het terrein is gezocht naar nesten of eventuele nestplaatsen. Binnen het plangebied is geen van beiden gevonden. In de broedperiode zijn alle vogels beschermd, daarbuiten vallen ze onder de zorgplicht. Dit wil zeggen dat de dieren niet extra beschermd zijn maar wel dat dieren niet onnodig gestoord of verjaagd mogen worden. In de literatuur wordt de huismus (*Passer domesticus*) voor de omgeving gemeld. Het is een vogel met een vaste verblijfplaats. In de huidige situatie (geen bebouwing) zal de huismus hier niet broeden.

■ **Herpetofauna en vissen**

Langs het plangebied ligt een sloot. Deze sloot is of volledig bedekt met kroos, waardoor er weinig zuurstof in het water aanwezig is, of dicht gegroeid met riet. Hierdoor is de kans op vissen erg klein. Herpetofauna die verwacht kan worden langs en in de sloten zijn bastaardkikkers (*Pelophylax klepton esculenta*), bruine kikker (*Rana temporaria*) en gewone pad (*Bufo bufo*). Beschermde kikkers worden niet verwacht door de te voedselrijke omgeving. Voor de omgeving wordt de rugstreeppad (*Epidalea calamita*) gemeld. Het voorkomen op het terrein dat binnen het plangebied valt is niet waarschijnlijk. In verband met de voortplantingsperiode van kikkers en padden wordt geadviseerd het dempen van de sloten buiten de voortplantingsperiode te doen. De voortplantingsperiode van de eventueel aanwezige amfibieën is van mei tot juli

■ **Overige beschermde soorten**

De overige beschermde soorten (libellen, dagvlinders etc.) worden alleen aangetroffen in specifieke leefmilieus. Voor deze soorten ontbreekt binnen het plangebied een geschikt habitat.

Analyse

Het Havenbedrijf, de gemeente Amsterdam en de gemeente Haarlemmerliede is voornemens een recreatieve groenvoorziening te realiseren dat een uitbreiding zal worden van het Groene schip. De planlocatie is gelegen aan de Machineweg te Haarlemmerliede. Voor de geplande ontwikkelingen wordt een ruimtelijke procedure doorlopen. Onderdeel van deze procedure is een onderzoek naar de mogelijke effecten op beschermde natuurwaarden. Het onderzoek wordt uitgevoerd in het kader van de Flora en Faunawet, terwijl eveneens de effecten op beschermde natuurgebieden wordt beoordeeld.

Voor een goede beoordeling is op 18 september 2013 een bezoek gebracht aan het plangebied en is ter plekke beoordeeld of er beschermde soorten aanwezig kunnen zijn. De analyse van de effecten let op de veranderende omgeving en het veranderende gebruik. Daarnaast wordt geanalyseerd of de werkzaamheden om te komen tot de geplande wijzigingen een effect kunnen veroorzaken.

■ **Flora en Faunawet**

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde soorten aangetroffen en worden deze op basis van de landschapsopbouw en aanwezige begroeiing niet verwacht. Er is dus geen kans op een effect op beschermde soorten. Een ontheffing van de Flora en Faunawet of een verklaring van geen bedenkingen is niet noodzakelijk.

■ **Natura 2000**

Op vrij grote afstand van het plangebied liggen natura 2000 gebieden polder Westzaan en Kennemerland-Zuid. De afstand van het dichtstbijzijnde natura 2000 gebied is polder Westzaan op 3 kilometer afstand. Beiden natura 2000 gebieden zullen geen schade ondervinden aan de geplande werkzaamheden.

Er is geen vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet of een verklaring van geen bedenkingen noodzakelijk.

■ **Ecologische hoofdstructuur**

De ontwikkelingen van de natuur zijn een invulling van de ecologische hoofdstructuur. De mogelijke effecten zijn hier enkel positief voor de ecologische hoofdstructuur.

■ **Nationale landschappen, bufferzones**

De beschermde kwaliteiten van de verschillende nationale landschappen (bufferzones) in de omgeving worden niet beïnvloed door de plannen. Er is geen ontheffing van de provinciale verordening noodzakelijk.

Conclusie

Havenbedrijf en de gemeente Amsterdam en de gemeente Haarlemmerliede is voornemens een recreatieve groenvoorziening te realiseren dat een uitbereiding zal worden van het Groene schip. Onderzocht is of er een effect verwacht kan worden op de beschermde natuurwaarden binnen het plangebied of daarbuiten. Onderzocht is of er effecten te verwachten zijn op soorten die beschermd zijn via de Flora en Faunawet en of er effecten zijn op beschermde natuurgebieden.

Voor een goed oordeel is het plangebied op 18 september 2013 bezocht door een ecooloog en is ter plekke beoordeeld of er een effect is te verwachten. Aanvullend zijn de beschikbare bronnen met verspreidingsgegevens gebruikt.

Uit het onderzoek is gebleken dat er geen effecten zijn te verwachten op de beschermde natuurwaarden. Er is geen ontheffing van de Flora en Faunawet of de provinciale ruimtelijke verordening nodig en er is geen vergunning nodig in het kader van de Natuurbeschermingswet. Er is evenmin een verklaring van geen bedenkingen nodig.

Literatuur

- Denters, T. & B. Vreeken (1999) Flora-atlas van de regio Amsterdam. Provincie Noord-Holland.
  - Helger, J.E. (2012) Atlas van de Noord-Hollandse vissen 1980-2012. Landschap Noord-Holland, Heiloo & Stichting RAVON, Nijmegen
  - Herder, J.E. 2010. Atlas van de Noord-Hollandse amfibieën en reptielen, landschap Noord-Holland, Heiloo & Stichting RAVON, Nijmegen.
  - Kapteyn, K. (1995) Vleermuizen in het landschap. Schuyt & co, Haarlem.
  - Scharringa, C.J.G., W. Ruitenbeek & P.J. Zomerdijk (2010) Atlas van de Noord-Hollandse broedvogels 2005-2009. Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland (SVN) & Landschap Noord-Holland
- **Internet**
- Ecologische atlas Amsterdam (dro.amsterdam.nl)
  - maps.noord-holland.nl/structuurvisie2040/
  - waarneming.nl
  - waterlandendijken.nl/ons-werkgebied/nationaal-landschap-laag-holland
  - synbiosys.alterra.nl/natura2000